

Meditatie

Mijmering over vakantie

De redactie van Op Weg heeft me gevraagd een meditatie of overpeinzing te schrijven over vakantie. Hoe doe je dat? Het lijkt een verrukkelijk en onmisbaar onderdeel van de vakantie om al dat mediteren en overpeinzen eens even stop te zetten. Sommige mensen menen, dat het denken en overdenken pas het eigenlijke mens -zijn uitmaakt. De franse filosoof Descartes heeft zelfs zijn hele filosofie gebouwd op het formidabele feit, dat de mens een denkend wezen is. Hij was van dat denkvermogen zo ondersteboven, dat hij daarvan het wezen van het bestaan maakte! Een knappe man, die Descartes, daar niet van. Maar eenzijdig. Men heeft hem dan ook bestreden. Hij gaf teveel eer aan het verstand, de rede, het denken.

Maar het Latijnse woordje meditatio betekent niet alleen denken, ook: oefenen. Voorstudie maken. Het werd oorspronkelijk gebruikt om de voorstudie van een redenaar aan te geven. Zo'n redenaar oefende in zijn studeerkamer. Hij leerde zijn pleidooi of toespraak uit z'n hoofd en oefende de juiste stembuigingen en gebaren. Ik ken een dominee, die iedere zondagochtend in alle vroegte uit de veren springt, zijn studeerkamer bemant en luidkeels zijn preek gaat oefenen. Dat is dus in oorsprong een echte meditatio!

Echt mediteren is dus hardop denken. Een meditator is een oefenaar. We oefenen dus hier wat over de vakantie. Is dat niet overdreven? Moet je je vakantie niet open en vrolijk tegemoet gaan, zonder meditatieve vooroefeningen? Ik waag het om dit anders te stellen: echte openheid en vrolijkheid, wezenlijk vakantie „vieren”, kan de ware meditatie niet missen: de vooroefening, de plaatsbepaling, de overweging. Maar dan niet, omdat wij zulke denkende wezens zijn, maar omdat ook de vakantie een plaats heeft in Gods gaven en een teken is van Zijn liefde. En dan moeten wij die gave Gods ook, net als alle andere, goed gebruiken.

Overigens komt het woordje „vakantie” in de Bijbel niet voor! De „vrije tijd” is in de Bijbel steeds „heilige tijd”, zoals de sabbat, gezet in het raam van de omgang met God en de heiliging van het leven. Wat wij „vakantie” noemen, is vrucht van het moderne cultuurpatroon. Maar dit neemt niet weg, dat al onze tijden, ook onze vakantie- tijd, in Gods hand zijn, van Zijn hand komen en naar Gods Woord gevuld moeten worden. Vakantie is niet zomaar een kans op een reis, een kampeertocht of zoiets, maar de rijke gave van een Vader, Die ons dit van harte gunt.

Vakantie betekent letterlijk: „vrij zijn van”. Zo beleven we het, denk ik, ook vooral! We zijn in onze vakantie vrij van de sleur van ons werk, vrij van de spanningen van anders, vrij van de telefoon, de telex, de computer, de prikklok, het huishouden, het schoolwerk, vrij van dat gehaaste werkritme van alle dag. We zijn vrij van het humeur van onze chef, vrij van de onprettigheden van veel gedwongen contacten.

Daaraan een poosje onttrokken te zijn, er helemaal uit te zijn, het is verrukkelijk. We moeten onze vakantie dan ook zo inrichten, dat we niet vervallen in de dwang van andere machten en mensen dan anders, maar zuinig omspringen met de gekregen vrijheid. Ontspan je en maak je vakantie niet te vol van activiteiten. Vakantie betekent ook: lege tijd. Dat „leeg” heeft hier natuurlijk niet de bijbelse betekenis van „ijdel”, onzinnig, dwaas. Het gaat om het ruime, zomaar genieten van de ruimte en de vrijheid en de schepping en de schoonheid. Toch: vakantie lost niet alles op. Overdrijf niet. Afleiding is nodig, maar helpt niet van je wezenlijke levensproblemen af. Je eigen verdriet, twijfel, zorgen gaan mee naar Spanje, Italië of de Achterhoek. Vakantie is geen wondermedicijn voor al onze zonden en wonden. De diepste last van ons bestaan, de onvrede met God, wordt ons door de heerlijkste vakantie niet van de schouders gehaald. Over ware bevrijding, echte vrijheid, spreekt ons de Here zelf in Zijn Woord. „Indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn”. Verwar de vrijheid van de vakantietijd niet met de vrijheid van het kindschap Gods door de

bevrijding van Christus. Hoe aardig het ook klinkt te zeggen: recreatie is hetzelfde als herschepping, het is niet waar. De bijbelse herschepping, de wedergeboorte, gaat dieper en is anders. Wel is het onuitsprekelijk heerlijk, te leven uit de bevrijding van Christus in de vergeving van de zonden en zo vakantie te vieren. Dan leef je in een dubbele vrijheid en mag je gerust die drie, vier weken vakantie per jaar blij begroeten als een teken van Gods liefde.

A.Romein

Gepubliceerd in OP WEG, orgaan van de HGJB, 7^e jaargang nr. 20, juni 1968